

“Als je maar lang genoeg
naar iets kijkt, wordt het
vanzelf interessant.”

Gustave Flaubert

Visual Communication
Les 03: Retorica

September 2015

Macht (van Dale)

= vermogen om iets te doen

= kracht

= heerschappij over personen of zaken

= wettelijk gezag of bevoegdheid

= invloed, betekenis, belang

= persoon, staat of leger

...

Macht bestaat in een situatie van ongelijkheid

Wie heeft er beschikking over welke informatie?

Democratisering van informatie:

1450

Boekdrukkunst versnelt en ondersteunt het verspreiden van informatie.

1839

De Fransman Daguerre ontdekt een methode om afbeeldingen op zilver- en koperplaten vast te leggen. De Franse staat koopt het patent van Daguerre en doet het procédé, als ode aan de vooruitgang, aan de wereld cadeau.

vanaf 1989

Opkomst van het internet, later social media: iedereen kan publiceren, is auteur.

Klassieke retorica

'welsprekendheid'

Kies inhoud, argumenten, voorbeelden die passen bij je doel en publiek (inventio);

Orden deze inhoud met stijl, humor en argumenten (dispositio);

Verwoordt de inhoud met stijl, humor, goed taalgebruik (elocutio);

Maak je vertrouwd met het verhaal, oefen, kijk of het 'lekker loopt' (actio);

Presenteer de tekst op overtuigende wijze (memoria).

Visuele retorica

Moderne retorica: de analyse van beeld

0. Wat is de situatie?

Wie is de rhetor?

In welk medium?

In welke context?

Is er tekst?

Hoe nemen kijkers het beeld waar?

"I Want You" Poster eerste wereld oorlog. Maker: James Montgomery Flagg (Artist)

Bush op ground Zero met een brandweerman, 14 september 2001

Poetin
Photograph: Alexey Druzhinin/AFP/Getty

Augustus 2014: Deel van een still uit de video van de onthoofding van James Foley

Foto EyePress News/ SIPA

Moderne retorica: de analyse van beeld

1. Welke inhoud is in beeld gebracht? (Inventio)

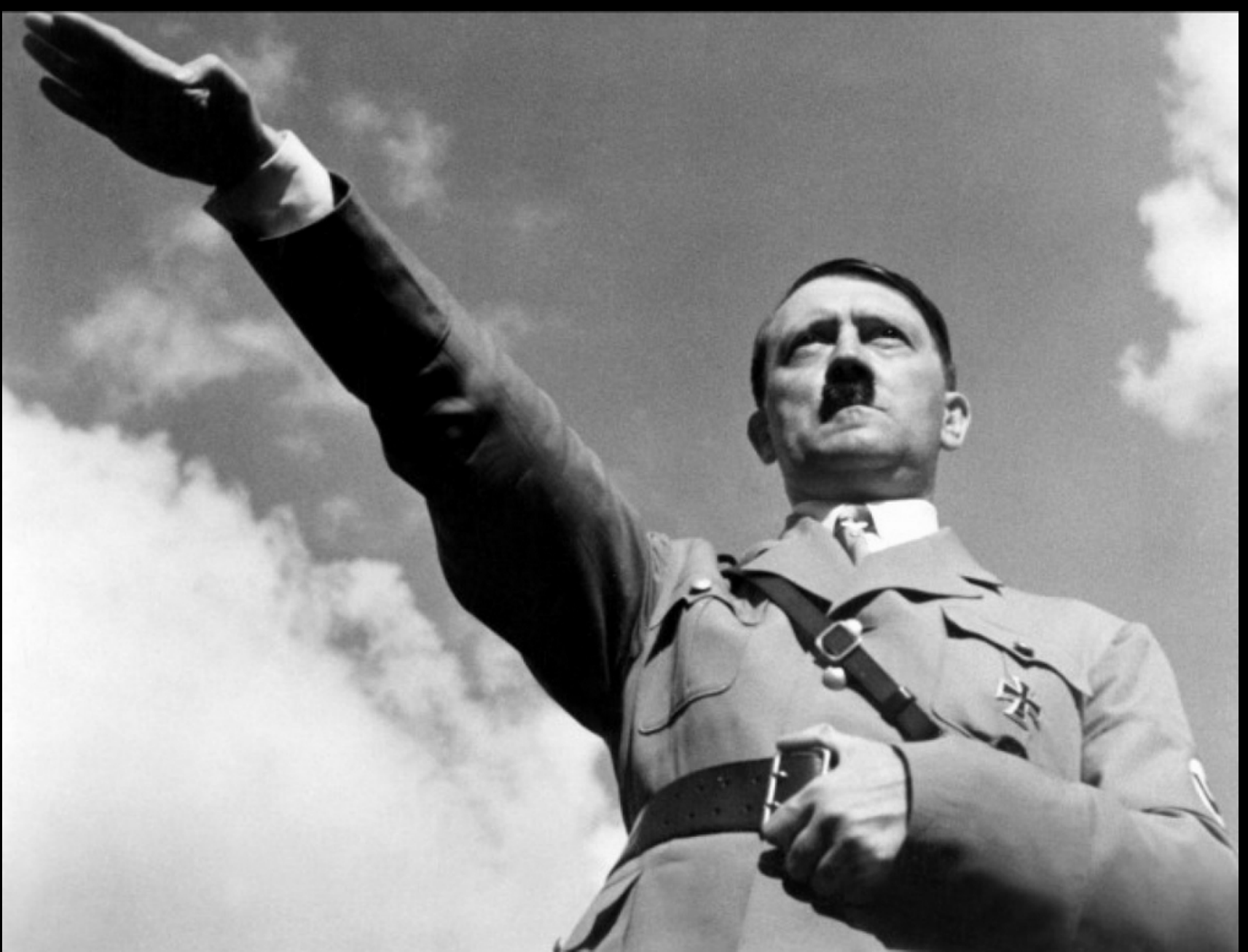
Is de situatie groter dan het beeld laat zien?

Is er een groter verhaal?

Voor welk moment is gekozen?

Film over Nazi Duitsland door Riefenstahl: Triumph des Willens, 1935

Film over Nazi Duitsland door Riefenstahl: Triumph des Willens, 1935

لحظة تفجير معبد (بعلشمين) الوثني في مدينة تدمر

Een foto die 25-08-2015 verspreid is door IS-accounts. Onderaan staat: "Het moment van ontploffing van de heidense Baal-Shamin-tempel in Palmyra." Foto van IS-account op sociale media via AP

Shameless,door Carli Hermès, 2010

Moderne retorica: de analyse van beeld

2. Hoe is het beeld ingedeeld? (Dispositio)

Hoe zijn elementen te onderscheiden?

Hoe is er hiërarchie aangegeven?

Persentrum van US Central Command in Doha, Qatar, 22 maart 2003. "de Coalition of the Willing"

Bron: NRC Handelsblad, 12 september 2015
http://digitaleeditie.nrc.nl/digitaleeditie/NH/2015/8/20150912___/4_02/index.html#page3

Moderne retorica: de analyse van beeld

3. Welke stijlmiddelen zijn gebruikt? (Elocutio)

Wordt er gebruik gemaakt van stijlmiddelen?

Waarom worden deze stijlmiddelen ingezet?

Stijlmiddelen: regelmatigigheden

Beeldrijm

Repetitio

Contrast

Verbo-picturaal schema

Studentenprotest in China op het Plein van de Hemelse Vrede, door Jeff Widener, 1989

Hutu man, Rwanda 2004, James Nachtwey

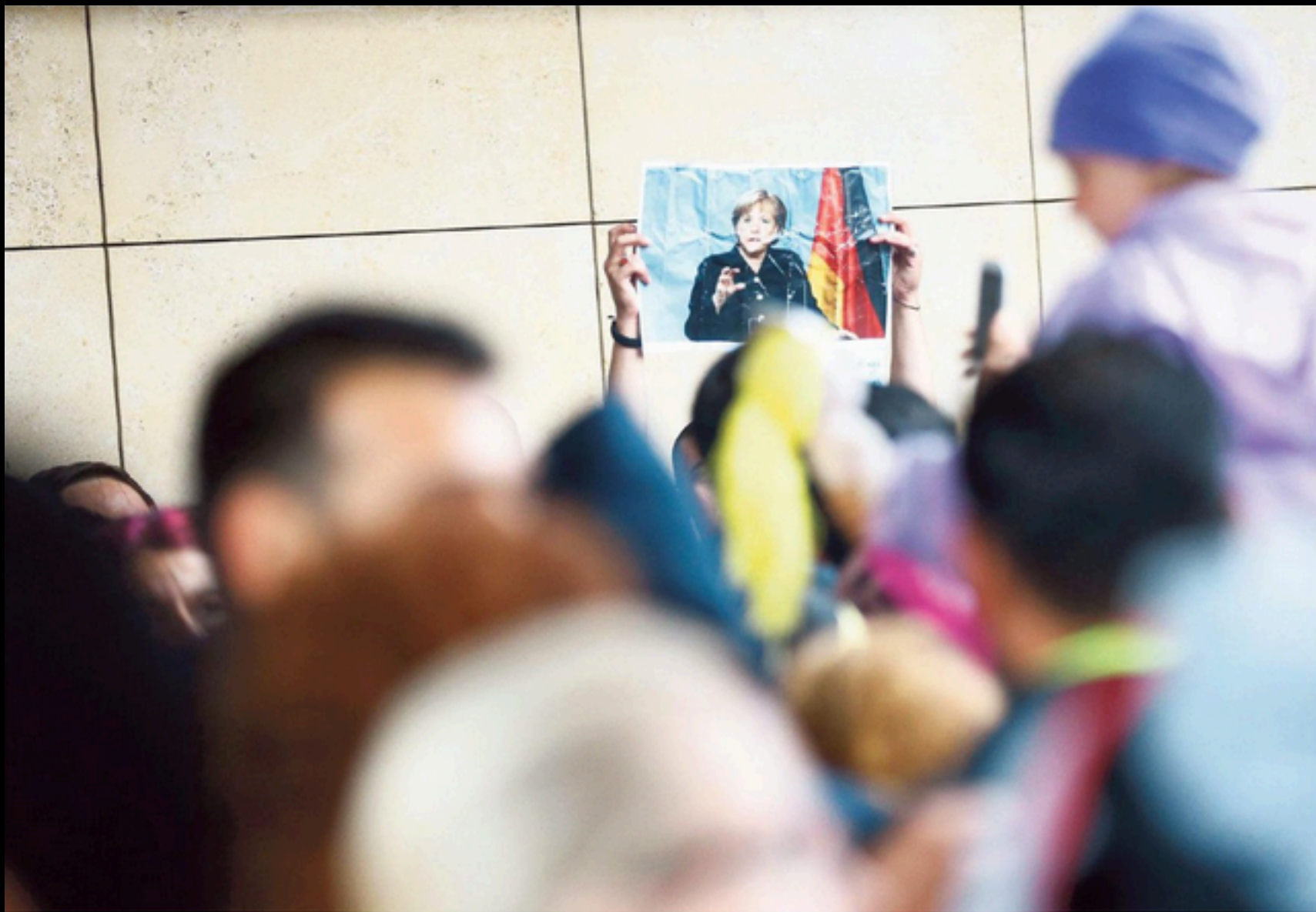

Foto Reuters (NRC Handelsblad, 12 september 2015)

Stijlmiddelen: onregelmatigheden

Metafoor

Een deel van het geheel

Vergelijking

Personificatie

Hyperbool

Oxymoron

Pastiche

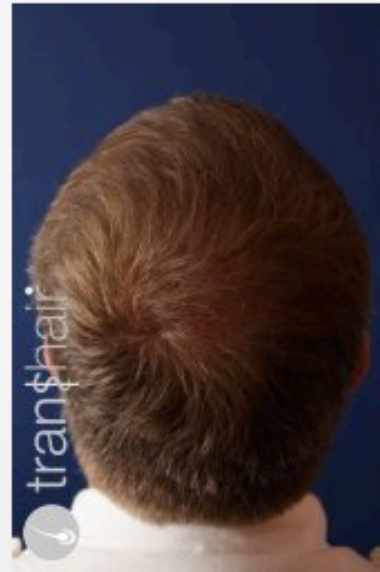
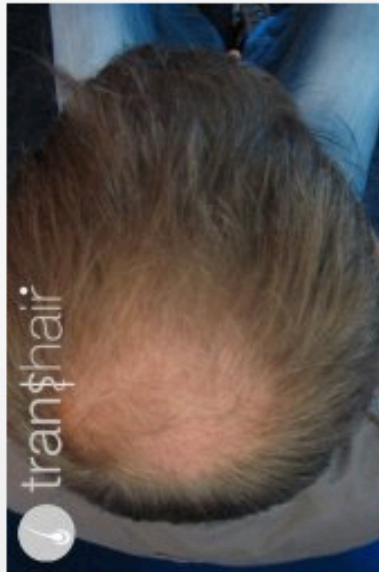
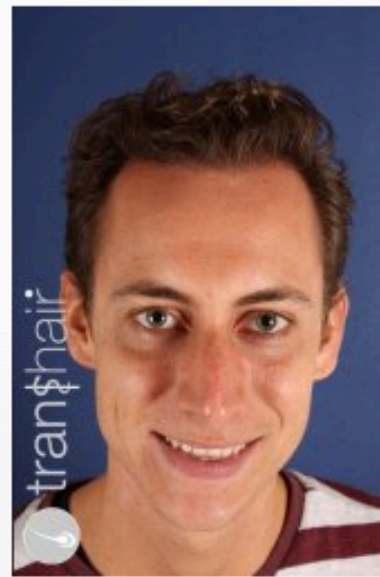
Bron: <http://www.instituutvoorbeeldtaal.nl/evenement/visuele-metaforen-13-februari-2014/>

Military hangars containing spares for planes and helicopters at Kabul Airport, destroyed by American bombs.
From "Forensic Traces of War" © Simon Norfolk

BlueGene L, the supercomputer that designs America's nuclear weapons. From "Forensic Traces of War" © Simon Norfolk

Kate Moss, door Mario Sorrenti, 1992

Afghanistan 1996, James Nachtwey

Overzicht stijlmiddelen

Regelmatigheden:

Beeldrijm

Repetitio

Contrast

Verbo-picturaal schema

Onregelmatigheden:

Metafoor

Een deel van het geheel

Vergelijking

Personificatie

Hyperbool

Oxymoron

Pastiche

Moderne retorica: de analyse van beeld

4. Welke overtuigingsmiddelen zijn ingezet?

- vooral de geloofwaardigheid van de afzender (Ethos);
- vooral via gevoel en emotie (Pathos);
- vooral via rationele argumenten (Logos).

POPPY - Trails of Afghan Heroin, Robert Knoth & Antoinette de Jong

After the communist government is ousted in April 1992, the mujahideen parties compete for power. The front line runs through the heart of Kabul. Over a period of four years, 60,000 people are killed. Kabul, 1996

POPPY - Trails of Afghan Heroin, Robert Knoth & Antoinette de Jong

Julia and her mother Vlad a (Vladimira) have prepared the fixes. With their friends and customers Lena and Sergei they squabble about who gets how much. Kiev, July 2007

Samburu stam in Kenia, door Jimmy Nelson, 2013? BEFORETHEY.COM

Kazakh stam in Mongolië, door Jimmy Nelson, 2013? BEFORETHEY.COM

Kazakh stam in Mongolië, door Jimmy Nelson, 2013? BEFORETHEY.COM

Maak het machtig

Welke manieren heb je om iets onbelangrijks, belangrijk te maken in je beeld?